ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	*Προπτυχιακό*		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	3Ε7	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	Ζ (ΟΓΔΟΟ)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ THEATRE PEDAGOGY AND TEACHING DRAMA		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3 - ΤΡΕΙΣ	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Μάθημα επιστημονικού και καλλιτεχνικού πεδίου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με μετάφραση από συμφοιτητή)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://utopia.duth.gr/~sypapado/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος. Συμβουλευτείτε τα Παραρτήματα Α & Β στο συνημμένο αρχείο της ΑΔΙΠ «Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών», σελίδες 20 - 24:

Παράρτημα Α [(α) Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε κύκλο σπουδών, σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης & (β) Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης]

Παράρτημα Β (Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων)

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στο θέατρο ως παιδαγωγική και καλλιτεχνική διαδικασία και διδακτική μέθοδο.

Ειδικότεροι στόχοι είναι η εμπλοκή των συμμετεχόντων στη θεωρία και πράξη της παιδαγωγικής και διδακτικής του θεάτρου και η εξοικείωσή τους με θεατροπαιδαγωγικές μεθόδους και τεχνικές κατάλληλα εφαρμοσμένες σε βιωματικά εργαστήρια.

OBJECTIVES – AIMS

The objective of the course is to introduce students to theatre, as an educational and artistic process as well as a teaching method. The particular aims are to involve the participants in the theory and practice of drama education and teaching, as well as to familiarize them with drama educational methods and techniques effectively implemented in experiential workshops.

Γενικές Ικανότητες

Οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε τις γενικές ικανότητες που αναμένεται να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος, όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως. Σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.

- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης των παιδιών ηλικίας 6 – 12 ετών

- Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα

- Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και

- Ανάπτυξη ουσιαστικής παιδαγωγικής δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που είναι συμβατή με τα σύγχρονα δεδομένα των θετικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και, ειδικότερα, της εκπαίδευσης και, επιπλέον, αξιοποιεί με κατάλληλο τρόπο τα σύγχρονα επιτεύγματα της τεχνολογίας

- Επανα-πλαισίωση, αξιοποίηση και υποστήριξη με ενεργό τρόπο της έρευνας και συμμετοχή σε

εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών *- Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα*	*ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και πέρα από αυτήν, όπου η διαμόρφωση ευκαιριών μάθησης για όλους τους μαθητευομένους θεωρείται ζωτικής σημασίας* *- Αναγνώριση των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξή της μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πρακτικής*

Με την συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

● Να κατανοούν την Παιδαγωγική του Θεάτρου ως γνωστικό αντικείμενο (Οροθέτηση, Ψυχολογική θεώρηση, Ψυχοκοινωνική διάσταση), καλλιτεχνική έκφραση και διδακτική μεθοδολογία και τις μορφές του θεάτρου στην εκπαίδευση

● Να κατανοούν τη σημασία του θεάτρου στην εκπαίδευση, της θεατρικής έκφρασης και επικοινωνίας και της σημασίας του εμψυχωτή και της ομάδας

● Να είναι ικανοί να μπαίνουν σε θεατρικό ρόλο χρησιμοποιώντας τα εκφραστικά τους μέσα (σώμα, φωνή, λόγο)

● Να εξοικειωθούν με τις θεατρικές - διδακτικές μεθόδους και τεχνικές (Θεατρικό Παιχνίδι, Διερευνητική Δραματοποίηση [inquiry drama]) μέσα από την εξήγηση και κατανόηση της υπό διαπραγμάτευση κοινωνικής πραγματικότητας και την ερμηνεία της σε θεατρικό ρόλο συμμετέχοντας σε θεατρικά εργαστήρια

● Να εξοικειωθούν με τα δομικά στοιχεία και τις τεχνικές του θεάτρου, τις Τεχνικές Θεατρικού κειμένου, τα Παιχνίδια και τις Ασκήσεις, τις Σκηνικές Πρακτικές και τις Ερωτήσεις

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Παιδαγωγική του Θεάτρου

● Το Θέατρο στην εκπαίδευση: ιστορική αναδρομή

● Οροθέτηση της Παιδαγωγικής του Θεάτρου

● Ψυχολογική θεώρηση, Ψυχοκοινωνική διάσταση – Θεατρική εμψύχωση και ομάδα

● Η καλλιτεχνική υπόσταση

Διδακτική Μεθοδολογία

● Το Παιχνίδι (Θεωρίες Παιχνιδιού, Το Παιχνίδι – Αρχές και Γνωρίσματα)

● Το Θεατρικό Παιχνίδι στην Εκπαίδευση (Τι είναι το Θεατρικό Παιχνίδι; Αρχές και γνωρίσματα, Φάσεις ανάπτυξης, Λεκτικά – σωματικά – οπτικοακουστικά και υλικά ερεθίσματα και κίνητρα, Τα Αντικείμενα, Η σωματική αναπαράσταση των παιδιών

● Διερευνητική Δραματοποίηση στην Εκπαίδευση (inquiry drama) (Η μέθοδος, Αρχές και γνωρίσματα, Μορφές, Στάδια ανάπτυξης, Ενεργοί θεατές

● Διερευνητική Δραματοποίηση και Διαθεματική Οργάνωση της διδασκαλίας (Η Διερευνητική Δραματοποίηση ως διαθεματική διδακτική μέθοδος, Διερευνητική Δραματοποίηση και Σχέδια Εργασίας (Project), Η ευέλικτη ζώνη ως πλαίσιο αυτονομίας του δασκάλου στην οργάνωση της διδασκαλίας και μάθησης, Τα παιδιά ως ερευνητές, Η δημιουργία λόγου και η θέση και λύση προβλήματος ως διαθεματικές και θεατρικές δεξιότητες

● Η Θεατρική Αγωγή και το Αναλυτικό Πρόγραμμα

● Ο Εμψυχωτής (Η σημασία του εμψυχωτή, Στοχαστική συγκίνηση και σωματική έκφραση του εμψυχωτή, Η εμψύχωση του εμψυχωτή, Ο εμψυχωτής ως ερευνητής)

● Σχεδιασμός – Ανάπτυξη και Στοχαστική Αξιολόγηση Του Θεατρικού Εργαστηρίου

Δομικά Στοιχεία και Τεχνικές του Θεάτρου

● Δομικά Στοιχεία του Θεάτρου (Δραματικό περιβάλλον, Ρόλος, Εστιακό κέντρο, Η επί σκηνής δραματική ένταση, Χρόνος, Χώρος, Εκφραστικά μέσα, Σύμβολα)

● Τεχνικές Θεατρικού κειμένου (Το θεατρικό κείμενο - Μεταγραφή αφηγηματικού σε θεατρικό κείμενο, Διάλογος, Δράση, Πλοκή, Κειμενικές τεχνικές δραματικής έντασης, Καταστάσεις, Χαρακτήρες)

● Θεατρικές Τεχνικές (Εικονική – εκφραστική αναπαράσταση, Στοχαστική διερεύνηση, Έρευνα,

Αυτοσχεδιασμοί, Συμβολική αναπαράσταση, Θέατρο Μάσκας και Παντομίμας, Δάσκαλος σε ρόλο)
● Παιχνίδια και Ασκήσεις (Σωματική κίνηση και έκφραση, Χαλάρωση – Παρατηρητικότητα – Συγκέντρωση της προσοχής, Φαντασία – Μεταμορφώσεις, Φωνή – Αναπνοές – Ρυθμός, Η αναγνώριση των συμμετεχόντων, Συνεργασία και εμπιστοσύνη, Λεκτικοί αυτοσχεδιασμοί)
● Σκηνικές Πρακτικές (Σκηνική διαμόρφωση του χώρου, Κοστούμια και μακιγιάζ, Μουσική και ήχοι)
● Οι Ερωτήσεις (Οι ερωτήσεις του εμψυχωτή, Τεχνικές ερώτησης, Οι ερωτήσεις των παιδιών)

CONTENTS
Theatre Pedagogy
● Drama in education: historical background
● Demarcation of Theatre Pedagogy
● Psychological view, Psychosocial dimension - Drama animation and group
● Artistic existence

Teaching Methodology
● Play (Theories of Play, The Play – Principles and Characteristics)
● Dramatic Play in Education (What is Dramatic Play? Principles and Characteristics, Development Stages, Verbal – physical – audiovisual and materialistic stimuli and motives, The objects, The physical representation by children
● Inquiry Drama in Education (Method, Principles and Characteristics, Forms, Development stages, Active spectators
● Inquiry Drama and cross curricular thematic approach in teaching, Inquiry Drama and Projects, Children as researchers
● Theatre Pedagogy and Detailed Schedule
● Drama animator (The importance of the animator, The animator's reflective emotion and physical expression, The animator's animation, The animator as researcher)
● Planning – Development and Reflective Evaluation of The Drama Workshop

Structural Elements and Techniques of the Theatrical Form
● The Structural Elements of the Theatrical Form (Dramatic environment, Role, Centre of focus, Dramatic tension on stage, Time, Space, Expressive means, Symbols)
● The drama – textual techniques (Drama text – transcription of narrative text to theatrical, Dialogue, Action, Plot, Textual techniques of dramatic tension, Situations, Characters)
● The drama conventions (Virtual – expressive representation, Reflective inquiry, Research, Improvisations, Symbolic representation, Mask and Pantomime Theatre, Teacher in role)
● Games and Activities (Physical movement and expression, Relaxation, Observation, Concentration, Imagination, - Transformations. Voice – Breaths – Rhythm, Recognition of participants, Cooperation and trust, Verbal improvisations)
● The scenic practices (Scene setting, Costumes and make-up, Music and sound)
● The queries (The animator's queries, Query techniques, queries by the children)

4. ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.*	Στην αίθουσα του Θεατρικού Εργαστηρίου
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	● Διαδίκτυο ● Ιστοσελίδα ● Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά οι διδακτικές προσεγγίσεις/ δραστηριότητες που κυρίαρχα ακολουθούνται (εκθετικές / μονολογικές, διαλογικές, διερευνητικές, κ.ά.) : Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σύνολο ωρών)***
Διαλέξεις	19
Σεμινάρια	
Εργαστηριακή άσκηση	20
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
Φροντιστήριο	

Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης, ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS (βλέπε και Παράρτημα Γ στο συνημμένο αρχείο της ΑΔΙΠ «Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών») .*	Πρακτική | Εκπαιδευτική εκδρομή | Εκπόνηση μελέτης | Συγγραφή εργασίας / εργασιών | 40 Αυτοτελής Μελέτη | 26 …… | …… | ***Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)*** | 125

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΜΟΡΦΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	*Διαμορφωτική, Διαγνωστική ή Συμπερασματική*
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ *Περιγραφή της διαδικασίας/ του τρόπου αξιολόγησης* *Γραπτή εξέταση (ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης, ανάπτυξης, επίλυση ασκήσεων/προβλημάτων), Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, κτλ. Σε κάθε περίπτωση αναφέρεται αν πρόκειται για ατομική ή ομαδική εργασία και η 'βαρύτητα' κάθε συνιστώσας της αξιολόγησης στον τελικό βαθμό (π.χ., ομαδική εργασία – 25%).* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται: α) με διαμορφωτική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων σε θεατρικό ρόλο και εκτός ρόλου (προσωπικά ημερολόγια, φύλλα αξιολόγησης, συζήτηση και άλλα κείμενα που αφορούν σε θεατρικές τεχνικές) **15% της συνολικής αποτίμησης** β) με διαμορφωτική αξιολόγηση με παράδοση εργασίας 11 τουλάχιστον γραπτών εργασιών (300 περίπου λέξεων καθεμιά) στα ισάριθμα εργαστηριακά μαθήματα **20% της συνολικής αποτίμησης** γ) με παράδοση γραπτής εργασίας (2500 λέξεων καθεμιά). **20% της συνολικής αποτίμησης** γ) με προφορική εξέταση ανταπόκριση σε ερωτήσεις σχετικά με τα υπό διερεύνηση ζητήματα των μαθημάτων και σκηνική παρουσίαση σε θεατρικό ρόλο αποσπάσματος από την παγκόσμια και ελληνική γραμματολογία και δραματουργία. **45% της συνολικής αποτίμησης** Κριτήρια αξιολόγησης: Η δημιουργικότητα μέσα από την πρωτοτυπία, την ευελιξία και την ευχέρεια της σκέψης στη διαπραγμάτευση των ζητημάτων και στην ανάληψη θεατρικού ρόλου. Αξιοποίηση των πολλαπλών οπτικών γωνιών για θέση και λύση προβλημάτων, της σκηνικής δράσης, του αναστοχασμού με στόχο τη μεταγνωστική διαδικασία. Αξιοποίηση της επιστημονικής μεθόδου με ανάδειξη της προβληματικής, των σχετικών ερωτημάτων, των υποθέσεων και της σύνολης διερεύνησης των θεματικών πεδίων

6. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

- *Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα*

Παπαδόπουλος, Σ. (2010). *Παιδαγωγική του Θεάτρου*. Αυτοέκδοση: Αθήνα.
Γραμματάς, Θ. (2003). *Θέατρο και Παιδεία*. Αυτοέκδοση: Αθήνα.

● *Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία και Συναφή επιστημονικά Περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα)* (ενδεικτική)

α. ΞΕΝΗ

Altrichter, H., Posch, P. & Somekh, B. (1993). *Teachers Investigate their Work: An introduction to the methods of action research*. London: Routledge.

Anderson, M. (2006). What is a Drama Teachers? Some Stories from Praxis. Στο L. A. McCammon & D. McLauchlan, et. al. (Eds.), *Universal Mosaic of Drama and Theatre: The IDEA 2004 Dialogues* (σσ. 99-108). Ontario: IDEA Publications.

Ashwell, M. (2002). The character within the mask. Στο N. Govas (Ed.), *Theatre in education: Art form and learning tool* (σσ. 407-414). Athens: Metaichmio.

Babcock, B. (Ed.), (1978). *The reversible world*. New York: Concell University Press.

Baer, U. (1994). *666 Spiele: für jede Gruppe für alle Situationen*. Seelze-Velber: Kallmeyersche Verlagsbuchhandlung.

Bailin, S. (1998). Critical Thinking and Drama Education. *Research in Drama Education*, 3 (2), 145-154.

Bakhtin, M. M. (1981). Discourse in the Novel. Στο M. Holoquist (Ed.), *The Dialogic Imagination: Four Essays by M. Bakhtin*, C. Emerson – M. Holquist (trans.), (σσ. 259-422). Austin: University of Texas Press.

Bateson, G. (1972). *Steps to an ecology of mind*. New York: Ballantine Books.

Bernstein, B. (1985). Drama as a Context for Transformation. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 176-197). New York: University Press of America.

Blatner, Ad. & Blatner, Al. (1997). *The art of play: Helping adults reclaim imagination and spontaneity*. New York: Brunner – Mazel.

Boal, A. (1982). *Theatre of the Oppressed*. London: Routledge.

Boal, A. (1992). *Games for Actors and Non-Actors*. A. Jackson (trans.), London: Routledge.

Boal, A. (1998). *Legislative theatre*. New York: Routledge.

Bolton, G. M. (1979). *Towards a Theory of Drama in Education*. London: Longman.

Bolton, G. (1984). *Drama as education: An argument for placing drama at the centre of the curriculum.* Essex, Harlow: Longman.

Bolton, G. (1992). *New perspectives on classroom drama.* London: Simon & Schuster.

Bolton, G. (1996). Afterword: Drama as Research, Στο Ph. Taylor (Ed.), *Researching Drama and Arts Education. Paradigms and Possibilities* (σσ. 187-194). London: Falmer Press.

Bolton, G. (1998). *Acting in Classroom Drama. A Critical Analysis*. Stoke on Trent: Trentham Books.

Bolton, G. & Heathcote, D. (1999). *So you want to use Role Play*. Stoke on Trent: Trentham Books.

Booth, D. (1985). Response to the Drama of Reading. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 86-88). New York: University Press of America.

Booth, D. (1994). *Story Drama: Reading, Writing and Roleplaying across the Curriculum*. Markham: Pembroke Publishers.

Booth, D. & Wells, G. (1994). Developing communities of inquiry. *Orbit*, 25 (4).

Booth, D. (Ed.), (1996). *Literacy techniques for building successful readers and writers*. Markham: Pembroke Publishers.

Brecht, B. (2000). *Grosse kommentierte Berliner und Frankfurter Ausgabe [GBFA]*. (τόμ. 21ος). Berlin, Weimar, Suhrkamp, Frankfurt: Aufbau Verlag, (τόμοι 31).

Brecht, B. (1980). *Űber den Beruf des Schauspielers*. Schurkamp, Frankfurt: W. Hecht.

Bronfenbrenner, U. (1976). *Őkologische sozialisationsforschung*. Stuttgart: Ernst Klett Verlag.

Brown, D. (1994). Play, the Play Ground and the Culture of Childhood. Στο J. R. Moyles (Ed.), *The Excellence of Play*. London: Open University Press.

Bruner, J. S. (1972). Nature and uses of immaturity. *American Psychologist*, 27, 687-708.

Bruner, J. et al. (Eds.), (1976). *Play – Its Role in the Development and Evolution*. New York: Penguin Books.

Bruner, J. (1976). Surprise, Craft and Creativity. Στο J. Bruner, et. al. (Eds.), *Play – Its Role in the Development and Evolution* (σσ. 641-642). New York: Penguin Books.

Bruner, J. (1986). *Actual Minds, Possible Worlds*. Cambridge: Harvard University Press.

Bruner, J. & Haste, H. (1990). *Making Sense*. London: Routledge.

Bruner, J. (1996). What we have learned about early learning. *European Early Childhood Education Research Journal*, 4 (1), 5-16.

Buber, M. (1959). *La Vie en dialogue*. Paris: Aubier-Montaigne.

Buber, M. (1970). *Je et tu*. Paris: Aubier-Montaigne

Burgess, R. & Gaudrey, P. (1985). *Time for drama: A handbook for secondary teachers.* Melbourne, Australia: Longman Cheshire.

Cabral, B. (1994). *Towards a reader – oriented assessment in drama in education*. Unpublished Doctoral Dissertation. University of Central England.

Caillois, R. (1958). *Les jeux et les homes, la masque et le vertige*. Paris: Gallimard NRF.

Caillois, R. (1962). *Man, Play and Games*. London: Thames and Hudson.

Cattanach, A. (1996). *Drama for People with Special Needs*. London: A & C Black.

Caune, J. (1981). *La dramatisation, une méthode et des techniques d' expression et de communication par le corps*. Louvain: Cahier théâtre.

Chancerel, L. (1953). *Le théâtre et la jeunesse*. Paris: Bourrelier.

Chateau, J. (1967). *Le jeu de l' enfant après trois ans, sa nature, sa discipline*. Paris: Vrin.

Chapman, G. (1991). *Teaching Young Playwrights*. Portsmouth NH: Heinemann Educational Books.

Claparède, E. (1946). *L' education fonctionnelle*. Neuchatel et Paris.

Clipson-Boyles, S. (1998). *Drama in Primary English Teaching*. London: David Fulton Publishers.

Cobb, E. (1977). *The Ecology of Imagination in Childhood*. New York: Columbia University Press.

Cockett, S. (1998). Formative Assessment in Drama, *Research in Drama Education*, 3 (2), 248-250.

Cohen, M. D. & Hoot, L. L. (1997). Education through the arts: an introduction. *Childhood Education*, 73 (6), 338-350.

Cook, H. C. (1917). *The Play Way: An Essay in Educational Method*. London: Heinemann.

Corsaro, W. A. (1985). *Friendships and Peer Culture in The Early Years*. Norwood: Ablex.

Corsaro, W. A. (1997). *The Sociology of Childhood.* Thousand Oaks: Pine Forge Press.

Corsaro, W. A. & Eder, D. (1990). Children's Peer Cultures. *Annual Review of Sociology*, 16, 197-220.

Courtney, R. (1968). *Play, Drama and Thought: The Intellectual to Dramatic Education*. London: Cassell.

Courtney, R. (1974). *Play, Drama and Thought*. New York: Drama Book Specialists.

Courtney, R. & Park, P. (1980). Learning through the Arts: The Arts in Primary and Junior Education in Ontario – Roles and Relationships in the General Program of Study. Toronto, Ontario: Project funded by the Ministry of Education.

Courtney, R. (1985). The Dramatic Metaphor and Learning. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 39-64). New York: University Press of America.

Courtney, R. (1994). *Drama and Feeling: An Aesthetic Theory*. Downsville, Ontario: McGill-Queens University Press.

Dansky, J. L. (1980). Make believe: A mediator of the relationship between free play and associative fluency. *Child Development*, 51, 576-579.

Davis, D. & Lawrence, C. (1986). *Gavin Bolton: Selected Writings on Drama in Education*. London: Longman.

Davis, D. (Ed.), (2005). *Edward Bond and the Dramatic Child. Edward Bond's Plays for Young People*. London: Trentham Books.

Dever, M. T. & Wishon, P. M. (1995). Play as a context for literacy learning: A qualitative analysis. *Early Childhood Development and Care*, 113, 31-43.

Dewey, J. (1934b). *Art as Experience*. New York: Minton, Balch & Co.

Dewey, J. (1956). *The Child and the Curriculum -and- The School and Society*. Chicago: University of Chicago Press.

Dillon, J. T. (1990). *The Practice of Questioning*. London: Routledge.

Edmiston, B. W. (1991). *What have you traveled? A teacher-researcher study of structuring drama for reflection and learning*. Unpublished Doctoral Dissertation. Ohio State University.

Ehlert, D. (1986). *Theaterpädagogik. Lese- und Arbeitsbuch für Spielleiter und Laienspielgruppen*. München: J. Pfeiffer.

Ellis, R. (1996). *Multicultural Theatre: Scenes and Monologues from New Hispanic, Asian, and African American Plays*. Colorado Springs: Meriwether.

Erickson, E. (1951). *Childhood and Society*. New York: Norton.

Erickson, E. H. (1971). Sex Differences in Play Configurations of American Preadolescents. Στο R. E. Herron & B. Sutton-Smith (Eds.), *Child's Play*. London: Wiley.

Ewen, F. (1973). *Bertolt Brecht, sa vie, son art, son temps*. E. Gille (trans.), Paris: Seuil.

Fein, G. G. (1989). Mind, meaning, and affect: Proposals for a theory of pretense. *Developmental Review*, 9, 344-363.

Feitelson, D. & Ross, G. S. (1973). The Neglected Factor – Play. *Human Development*, 16, 201-223.

Findlay, J. J. (1902). *Principles of Class Teaching*. London: Macmillan and Co Ltd.

Finlay-Johnson, H. (1911). *The Dramatic Method of Teaching*. London: Nisbet.

Fleming, M. (1963). *Curriculum for today's boys and girls*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill.

Fleming, M. (1994). *Starting Drama Teaching*. London: David Fulton Publishers.

Fluegelman, A. & Tembeck, S. (1991). *New Games. Die Neuen Spiele*. H. Dauer & G. Kuby (übers.), Mülheim an der Ruhr: Verlag an der Ruhr.

Franklin, M. B. (1983). Play as the Creation of Imaginary Situations: The Role of Language. Στο S. Wapner & B. Kaplan (Eds.), *Towards a holistic development psychology*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Inc.

Franks, A. & Jones, K. (1999). Lessons from Brecht: a Brechtian approach to drama, texts and education [1]. *Research in Drama Education*, 4 (2), 181-200.

Fraser, B., Anderson, G. & Walberg, H. (1982). *Assessment of Learning Environments*. Bentley, WA: Western Australian Institute of Technology.

Freire, P. (1981). *Der Lehrer ist Politiker und Künstler*. Reinbek: rororo.

Fröbel, F. W. (1887). *The Education of Man*. New York: Appleton.

Galda, L. & Miller, M. (1983). *The effect of dramatic play on the story retelling of second grade children*. Ανακοίνωση στο Ετήσιο Συνέδριο της American Educational Research Association, Montreal.

Gardner, H. (1982*). Art, Mind, and Brain: A Cognitive Approach to Creativity*. New York: Basic Books.

Gardner, H. (1985a). *Frames of Mind. The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.

Gardner, H. (1985b). Towards a theory of dramatic intelligence. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 295-312). New York: University Press of America.

Gardner, H. (2003). Multiple intelligences after twenty years. Paper presented at the American Education Research Association, annual meeting, Chicago, IL.

Garvey, C. (1976). Some Properties of Social Play. Στο J. Bruner, et. al. (Eds.), *Play – Its Role in the Development and Evolution* (σσ. 570-583). New York: Penguin Books.

Garvey, C. & Knamer, T. (1989). The language of social pretend play. *Developmental Review*, 9, 364-382.

Govas, N. (Ed.), (2002). *Theatre in education: Art form and learning tool*. Athens: Metaichmio.

Govas, N. (Ed.), (2009). *Theatre & Education at Centre Stage*. Athens: Hellenic Theatre / Drama & Education Network.

Greenberg, J. R. & Mitchell, S. A. (1983). *Object Relations in Psychoanalytic Theory*. London: Harvard University Press.

Groos, K. (1901). *The Play of Man*. El. Baldwin (trans.), London: Heinemann.

Groos, K. (1976). The Play of Man: Teasing and Love-Play. Στο J. Bruner, et. al. (Eds.), *Play – Its Role in the Development and Evolution* (σσ. 76-80). New York: Penguin Books.

Guss, F. G. (2005). Dramatic playing beyond the theory of multiple intelligences. *Research in Drama Education*, 10 (1), 43-54.

Hall, S. (1906). *Youth*. New York: Appleton.

Hartley, R. (1964). *Understanding Children's Play*. New York: Columbia University Press.

Haseman, B. (2006). The Poetics of Process: Process Drama Online. Στο L. A. McCammon & D. McLauchlan, et. al. (Eds.), *Universal Mosaic of Drama and Theatre: The IDEA 2004 Dialogues* (σσ. 201-211). Ontario: IDEA Publications.

Haworth, P. (1998). The historical background of psychodrama. Στο M. Karp, P. Holmes & K. Bradshaw-Tauvon (Eds.), *The Handbook of Psychodrama* (σσ. 15-27). London: Routledge.

Heathcote, D. (1971). Drama and Education: Subject or System?. Στο N. Dodd & W. Hickson (Eds.), *Drama and Theatre in Education* (σσ. 42-62). London: Heinemann.

Heathcote, D. & Herbert, P. (1985). A Drama of Learning: Mantle of the Expert. *Theory Into Practice*, 24 (3), 173-180.

Heathcote, D. & Bolton, G. (1995). *Drama for Learning, Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert Approach to Education*. Portsmouth: Heinemann.

Heidegger, M. (1962). *Being and Time*. New York: Harper and Row.
Henriot, J. (1969). *Le jeu*. Paris: PUF.

Herron, R. E. & Sutton-Smith, B. (Eds.), (1971). *Child's Play*. London: Wiley.

Hopkins, D. (1985). *A Teacher's Guide to Classroom Research*. Milton Keynes: Open University Press.

Hornbrook, D. (1991). *Education in drama: Casting the dramatic curriculum.* London: The Falmer Press.

Hughes, F. P. (1991). *Children, Play and Development*. Massachusetts: Allyn and Bacon.

Isaacs, S. (1930). *The intellectual Growth in Young children*. London: Routledge and Kegan.

Isaacs, S. (1933). *Social Development of Young Children*. London: Routledge and Kegan.

Isaacs, S. (1935). *Intellectual Growth in Children*. London: Routledge.

James, A. & Prout, A. (Eds.), (1990). *Constructing and Reconstructing Childhood*. Basingstoke: Falmer Press.

James, A. (1993). *Childhood identities. Self and social relationships in the experience of child*.

Edinburgh University Press.

Jennings, S. (1973). *Remedial Drama*. London: Pitman Publishing.

Jennings, S. (1998). *Introduction to Drama Therapy: Theatre and Healing*. London: Kingsley

Johnson, L. & O'Neill, C. (1984). *Dorothy Heathcote: Collected writings on education and drama.* London: Hutchinson.

Johnson, K. & Morrow, K. (Eds.), (1981). *Communication in the Classroom: Applications and Methods for a Communicative Approach*. New York: Longman.

Karp, M., Holmes, P. & Bradshaw-Tauvon, K. (Eds.), (1998). *The Handbook of Psychodrama*. London: Routledge.

Karp, M. (1998). An introduction to psychodrama. Στο M. Karp, P. Holmes & K. Bradshaw-Tauvon (Eds.), *The Handbook of Psychodrama* (σσ. 3-13). London: Routledge.

Kase-Polisini, J. (Ed.), (1985). *Creative Drama in a Developmental Context*. New York: University Press of America.

Kempe, A. & Ashwell, M. (2000). *Progression in Secondary Drama*. Oxford: Heinemann.

King, N. (1971). *The Actor and his Space*. New York: Drama Book Specialists.

King, N. (1981). *A Movement Approach to Acting*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

King, N. (1992). The Impact of Context on the Play of Young Children. Στο S. Kessler & B. Swadener (Eds.), *Reconceptualising the Early Childhood Curriculum*. New York: Teachers College Press.

Kirschenbaum, H. & Henderson, V. L. (1990). *Carl Rogers Dialogues*. London: Constable.

Klein, M. (1986). *The psychoanalysis of children*. London: The Hogarth Press.

Koestler, A. (1975). *The Act of Creation*. London: Pan.

Koste, V. G. (1978). *Dramatic Play in Childhood: Rehearsal for Life*. New Orleans, Louisiana: Anchorage Press.

Koste, V. G. (1985). Meta-Thinking: Thoughts on Dramatic Thought. Στο J. Kase - Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 333-342). New York: University Press of America.

Kowzan, T. (1975). *Littérature et Spectacle*. Hague: Muton.

Kramer, E. (1971). *Art as Therapy with Children*. New York: Schocken.

Langer, S. K. (1953). *Feeling and Form*. London: Routledge and Kegan Paul.

Leenhardt, P. (1973). *L' enfant et l' expression dramatique*. Paris: Casterman.

Leontiev, A. N. (1978). *Activity, Consciousness and Personality*. New Jersey: Prentice-Hall.

Leontiev, A. N. (1981). *Problems of the Development of the Mind*. Moscow: Progress.

Lieberman, N. J. (1979). *Playfulness: Its relationship to imagination and creativity*. New York: Academic Press.

Littlewood, W. (1983). *Communicative Language Teaching*, Cambridge: Cambridge University Press.

Louria, A. R. & Yudovich, F. I. (1971). *Speech and the development of the mental processes in the child*, O. Korasc and J. Simon (trans.), London: Penguin Books.

Lowenfeld, M. (1935). *Play in Childhood*. London: Gollancy.

Lowenfeld, V. (1957). *Creative and Mental Growth*. New York: Macmillan.

Lowndes, B. (1971). *Movement and Creative Drama for Children*. Boston: Plays.

Markus, H. & Ruvolo, A. (1989). Possible selves. Personalized representations of goals. Στο L. A. Pervin (Ed.), *Goal concepts in personality and social psychology* (σσ. 211-241). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Markus, H. & Cross, S. (1990). The interpersonal self. Στο L. A. Pervin (Ed.), *Handbook of personality: Theory and research* (σσ. 576-608). New York: Guilford Press.

Markus, H. & Kitayama, S. (1991). Culture and the self. Implications for cognition, emotion and motivation. *Psychological Review,* 98, 224-253.

Marshall, H. R. & Ching Hahn, Sh. (1967). Experimental modification of dramatic play. *Journal of Personality and Social Psychology*, 5 (1), 119-122.

Masheder, M. (1989). *Let's cooperate*. London: Peace Education Project.

Mauco, G. (1973). *Psychanalyse et education*. Paris: Aubier-Montaigne.

Mayers, J. S. (1993). Drama teaching strategies that encourage problem-solving behavior in children. *Youth Theatre Journal*, 8 (1), 11-17.

McCammon, L. A. & McLauchlan, D. et. al. (Eds.), (2006). *Universal Mosaic of Drama and Theatre: The IDEA 2004 Dialogues*. Ontario: IDEA Publications.

McCaslin, N. (1987). *Creative drama in the primary grades: A handbook for teachers.* London: Longman.

McCaslin, N. (1999). *Creative Drama in the Classroom and Beyond*. New York: Longman.

McGregor, L., Tate, M. & Robinson, K. (1977). *Learning Through Drama*. London: Heinemann.

McInnes, J. (1985). The Drama of Reading. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 73-83). New York: University Press of America.

McKinney, J. D. & Golden, L. (1973). Social Studies Dramatic Play with Elementary School Children. *The Journal of Educational Research*, 67 (4), 172-176.

McKone, F. (1997). Engagement and assessment in drama, *Research in Drama Education*, 3 (2), 215-216.

Mead, H. G. (1934). *Mind, self and society*. Chicago: Chicago University press.

Mehrabian, A. (1968). Inference of attitude from the posture, orientation and distance of communicator. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 32, 296-308.

Mellou, E. (1993). *The relationship between dramatic play and creativity in young children*. Doctoral Dissertation. Bristol University.

Mellou, E. (1995). Review of the relationship between dramatic play and creativity in young children, *Early Child Development and Care*. 112, 85-107.

Millar, S. (1969). *The Psychology of Play*. New York: Penguin Books.

Montessori, M. (1919). *The Montessori Method*. London: Heinemann.

Moreno, J.-L. (1946). *Psychodrama*. New York: Beacon House.

Morgan, N. & Saxton, J. (1987). *Teaching Drama: A mind of many wonders*. Portsmouth: Heinemann.

Muir, A. (1996). *New Beginnings Knowledge and Form in the Drama of Bertolt Brecht and Dorothy Heathcote*. Stoke on Trent: Trentham Books.

Neelands, J. (1984). *Making Sense of Drama: A Guide to Classroom Practice*. Oxford: Heinemann Educational Books.

Neelands, J. (1990). *Structuring Drama Work: A Handbook of Available Forms in Theatre and Drama*. T. Goode (Ed.), Cambridge: Cambridge University Press.

Neelands, J. (1992). *Learning through imagined experience.* London: Hodder & Stoughton.

Neelands, J. (1996). Reflections from Ivory Tower: Towards an Interactive Research Paradigm. Στο Ph. Taylor (Ed.), *Researching Drama and Arts Education. Paradigms and Possibilities* (σσ. 156-166). London: Falmer Press.

Neelands, J. (1997). *Beginning drama 11-14.* London: David Fulton.

Neirenberg, G. & Calero, H. (1971). *How to read a person like a book*. New York: Hawthorn Books.

O'Neil, C. & Lambert, A. (1982). *Drama structures.* London: Hutchinson.

O'Neil, C. (1991). *Structure and Spontaneity: Improvisation in Theatre and Education*. Unpublished Doctoral Dissertation. Exeter University.

O'Neil, C. (1995). *Drama worlds*. Portsmouth: Heinemann.

O'Neil, C. (1997). *Dreamsheekers: Creative Approach to the African American Heritage*. Westport, CT: Heinemann.

O'Toole, J. & Haseman, B. (1984). *Dramawise: An Introduction to GCSE Drama*. Oxford: Heinemann Educational.

O'Toole, J. (1992). *The Process of Drama: Negotiating Art and Meaning*. London: Routledge.

O'Toole, J. & Dunne, J. (2002). *Pretending to learn: Helping children learn through drama.* New South Wales: Longman Pearson Education Australia.

Page, C. (1997). *Eduquer par le Jeu Dramatique*. Paris: ESF éditeur.

Pallat, L. & Lebede, H. (1925). *Jügend und Bühne*. 2 Aufl., Breslau.

Papadopoulos, S. & Skotinioti, El. (2009). "Blessed Orient" in the Work of Photis Kontoglou: From Narration to Drama Representation. Στα Πρακτικά του International Congress of Comparative Literature and Teaching of Literature and Language: *We speak the same culture* (σσ. 569-580). Ankara: Gazi University.

Papadopoulos, S. (2009a). The Folk Tale of the "Pied Piper of Hamelin": For an Animating Theatre Pedagogy. Στο N. Govas (Ed.), *Theatre & Education at Centre Stage* (σσ. 171-186). Athens: Hellenic Theatre / Drama & Education Network.

Papadopoulos, S. (2009b). Theatre for Young People as a means of Intercultural Education: The Case of Petalousauros. Στα Πρακτικά του International Association of Intercultural Education: *Intercultural*

Education: Paideia, Polity, Demoi, Athens.

Pascoe, R. (2006). Finding Common Ground: Drama, Theatre and Assessment. Στο L. A. McCammon & D. McLauchlan, et. al. (Eds.), *Universal Mosaic of Drama and Theatre: The IDEA 2004 Dialogues* (σσ. 85-98). Ontario: IDEA Publications.

Pateman, T. (1991). *Key Concepts: A Guide to Aesthetics, Criticism and the Arts in Education*. London: The Falmer Press.

Patrick, G. T. W. (1916). *The Psychology of Relaxation*. New York: Houghton Mifflin.

Pavis, P. (1998). *Dictionary of the Theatre: Terms, Concepts, and Analysis*. Toronto: University of Toronto Press.

Pavlov, I. P. (1927). *Conditioned Reflexes*. London: The Clarendon Press.

Pellegrini, A. D. (1984). The effects of dramatic play on children's generation of cohesive text. *Discourse Processes*, 7, 57-67.

Pellegrini, A. D. (1986). Play centers and the production of imaginative language. *Discourse Processes*, 9, 115-125.

Pepler, D. J. (1982). Play and Divergent Thinking. Στο D. J. Pepler & K. H. Rubin (Eds.), *The play of children: Current theory and research* (σσ. 64-78). Basel: Karger.

Pepler, D. J. & Rubin, K. H. (Eds.), (1982). *The play of children: Current theory and research*. Basel: Karger.

Pervin, L. A. (Ed.), (1989). *Goal concepts in personality and social psychology*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Pervin, L. A. (Ed.), (1990). *Handbook of personality: Theory and research*. New York: Guilford Press.

Pestalozzi, J. H. (1915 [1801]). *How Gertrud teaches her children*. New York. W. Bardeen.

Peter, M. (1995). *Making Drama Special*. London: David Fulton Publishers.

Piaget, J. (1962). *Play, Dreams, and Imitation in Childhood*, New York: W. W. Norton and Company.

Piaget, J. (1971). Response to Brian Sutton-Smith. Στο R. E. Herron & B. Sutton-Smith (Eds.), *Child's Play* (σσ. 337-339). London: Wiley.

Prentice, R. (1994). Experimental Learning in Play and Art. Στο J. R. Moyles (Ed.), *The Excellence of Play*. London: Open University Press.

Ricoeur, P. (1970). *Freud and Philosophy: An Essay on Interpretation*. New Haven, CT: Yale University Press.

Robinson, K. (1992). *Arts and the National Curriculum*. Conference, University of Cambridge. Institute of Education.

Rogers, C. (1961). *On Becoming a Person*. Boston: Houghton Mifflin.

Rosenberg, H. S., Castellano, R., Chrein, G. & Pinciotti, P. (1982). Developing an imagery-based theory for the field of creative drama. *Children's Theatre Review*, 31 (2), 16-21.

Rosenberg, H. S., Pinciotti P. & Smith J. K. (1983). On Quantifying Dramatic Behavior, *Children's Theatre Review*, 32 (2).

Ross, M. (1978). *The Creative Arts.* London: Heinemann.

Ross, M. (Ed.), (1982). *The Development of Aesthetic Experience*. London: Pergamon.

Ross, M. (1984). *The Aesthetic Impulse.* Oxford: Pergamon Press.

Rubin, K. H. (Ed.), (1980). *Children's Play.* San Francisco: Jossey-Bass.

Russ, S. W., Robins, A. L. & Christiano, B. A. (1999). Pretend play: Longitudinal prediction of creativity and affect in fantasy in children. *Creativity Research Journal,* 12 (2), 129-139.

Russell, H. H. (1985). Program Evaluation in the Arts. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 95-110). New York: University Press of America.

Saltz, E. & Johnson, J. (1974). Training for thematic-fantasy play in culturally disadvantaged children: Preliminary Results. *Educational Psychology*, 66, 623-630.

Saltz, E., Dixon, D. & Johnson, J. (1977). Training disadvantaged preschoolers on various fantasy activities: effects and cognitive functioning and impulse control. *Child Development*, 48, 367-380.

Saltz, E. & Brodie, J. (1982). Pretend play training in childhood: A review and critique. Στο D.J. Pepler & K.H. Rubin (Eds.), *The play of children: Current theory and research* (σσ. 97-113). Basel: Karger.

Saracho, O. (1991). The role of play in the early childhood curriculum. In B. Spodek & O. Saracho (Eds.), *Issues in Early Childhood Curriculum*. New York: Teacher's College Press.

Schechner, R. (1977). *Essays and Performance Theory 1970-1976*. New York: Drama Books Specialists.

Schechner, R. (2002). *Performance Studies: An Introduction*. London: Routledge.

Schiller F. (1967 [1795]). *On the Aesthetic Education of Man*. E. M. Wilkinson & L. A. Willoughby (trans.), Oxford: Oxford University Press.

Schutzman, M. & Cohen-Cruz, J. (Eds.), (1994). *Playing Boal. Theatre, therapy, activism*. New York: Routledge.

Schwartzman, H. (1978). *Transformations: the Anthropology of Children's Play*. New York: Plenum.

Shaffer, J. B. P. (1978). *Humanistic Psychology*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Shiao-You Chou. (2006). Drama Teaching: Drama? or Pedagogy?. Στο L. A. McCammon & D. McLauchlan, et. al. (Eds.), *Universal Mosaic of Drama and Theatre: The IDEA 2004 Dialogues* (σσ. 119-132). Ontario: IDEA Publications.

Shiner, S. M. (1985). The Arts in Guidance Therapy for the Gifted. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 151-170). New York: University Press of America.

Shmukler, D. (1982). A factor analytic model of elements of creativity in preschool children". *Genetic Psychology Monographs*, 105, 25-39.

Short, K. G., Harste J. C. & Burke, C., et. al. (1996). *Creating Classrooms for Authors and Inquirers*. Portsmouth: Heinemann.

Simpson, L-J. (1999). An Engaging Assessment in Early Years Drama. *Research in Drama Education*, 4 (2), 258-264.

Singer, L. S. (1973). *The child's world of make-believe. Experimental studies of imaginative play*. New York: Academic Press.

Singer, D. G. & Singer, J. L. (1990). *The house of make-believe*. London: Harvard University Press.

Slade, P. (1968). *Experience of Spontaneity*. London: Longman.

Slade, P. (1954). *Child drama*. London: University of London Press.

Slade, P. (1958). *An Introduction to Child drama*. London: University of London Press.

Slade, P. (1995). *Child play.* London: Jessica Kingsley Publishers.

Smilansky, S. (1968). *The Effects of Socio-Dramatic on Disadvantaged Preschool Children*. New York: John Wiley.

Smilansky, S. & Shefatya L. (1990). *Facilitating Play: A Medium for Promoting Cognitive, Socio-Emotional and Academic Development in Young Children*. Gaithersburg, Maryland: Psychosocial & Educational Publications.

Somers, J. (1994). *Drama in the Curriculum*. London: Cassell.

Somers, J. (χ.χ.). *Narrative, Drama and the Compound Stimulus*, University of Exeter, Unpublished paper.

Spencer, H. (1872). *The principles of psychology*. London: Williams & Norgate.

Spolin, V. (1999). *Improvisation for the theater*. Evanston, Illinois: Northwestern University Press.

Steele, R. S. (1982). *Freud and Jung: Conflicts of Interpretation*. London: Routledge and Kegan Paul.

Stern, D. (2004). *The Present Moment in Psychotherapy and Everyday Life*. New York: W.W. Norton.

Stinson, M. & Wall, D. (2003). *Dramactive book 1.* North Ryde, Australia: McGraw-Hill.

Sutton-Smith, B. (1977). Play as Adaptive Potentiation. In P. Stevens (Ed.), *Studies in the Anthropology of Play*. New York: Leisure Press.

Sutton-Smith, B. (1979). *Play and Learning*. New York: Gardner.

Sutton-Smith, B. (1986). *Dialektik des Spiels*. Schorndorf: V. Karl Hoffman.

Sylva, K., Bruner, J. & Genova, P. (1976). The Role of Play in the Problem-Soving of Children 3-5 Years Old. Στο J. Bruner, et al , (Eds.), *Play – Its Role in the Development and Evolution* (σσ. 244-260). New York: Penguin Books.

Sylva, K. (1977). Play and Learning. In B. Tizard & D. Harvey (Eds.), *Biology of Play*. London: Heinemann.

Taylor, Ph. (1996). Doing Reflective Practitioner Research in Arts Education. Στο Ph. Taylor (Ed.), *Researching Drama and Arts Education. Paradigms and Possibilities* (σσ. 25-58). London: Falmer Press.

Taylor, S. (1998). The warm-up. Στο M. Karp, P. Holmes & K. Bradshaw Tauvon (Eds.), *The Handbook of Psychodrama* (σσ. 47-66). London: Routledge.

Turkewych, C. (1985). Intercultural Communication. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 282-288). New York: University Press of America.

Übersfeld, A. (1981). *L' école du spectateur*. Paris: Editions Sociales.

Übersfeld, A. (1982). *Lire le théâtre*. Paris: Editions Sociales.

Udwin, O. (1983). Imaginative play training as an intervention method with institutionalized preschool children. *British Journal of Educational Psychology*, 53, 32-39.

Vandenberg, B. (1981). The role of play in the development of insightful tool-using strategies. *Merrill-Palmer Quarterly*, 27, 97-109.

Vandenberg, B. (1986). The realities of play. Στο D. Morrison (Ed.), *Organizing early experience: Imagination and cognition in childhood*. Amityville, NY: Baywood.

Vygotsky, L. S. (1976). Play and its Role in the Mental Development of the Child. Στο J. Bruner, et al , (Eds.), *Play – Its Role in the Development and Evolution* (σσ. 537-554). New York: Penguin Books.

Vygotsky, L. S. (1994). The problem of the environment. In R. Van Der Veer & J. Valsiner (Eds.), *The Vygotsky Reader*. Oxford: Blackwell.

Wagner, B.-J. (1979). *Dorothy Heathcote: Drama as a Learning Medium*. Cheltenham: Stanley Thornes (Publishers) Ltd.

Wagner, B.-J. (1998). *Educational Drama and Language Arts: What Research Shows*. Portsmouth: Heinemann.

Ward, W. (1930). *Creative dramatics: For the upper grades and junior high school*. New York: D. Appleton Century Company.

Warner, C. (1997). The edging in of engagement exploring the nature of engagement in drama. *Research in Drama Education*, 3 (2), 21-42.

Way, B. (1998). *Development through Drama.* New York: Humanity Books.

Weininger, O. (1985). Just pretend: Explorations of the use of pretend play in teaching handicapped and emotionally disturbed children. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 3-32). New York: University Press of America.

Wells G. & Chang Wells, G. L. (1992). *Constructing knowledge together*. Portsmouth: Heinemann.

Wells G. (1994). *Changing Schools from Within: Creating Communities of Inquiry*. Toronto: OISE Press.

Witkin, R. (1974). *The Intelligence of Feeling*. London: Heinemann.

Wolf, D. (1985). The particular in the present moment. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 313-331). New York: University Press of America.

Wood, D., Bruner, J. & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 17, 89-100.

Wright, D. K. (1999). *A work of hearts*. Unpublished Doctoral Dissertation. Norwegian University of Science and Technology. Trontheim.

Wright, D. K. (2006). Drama intelligence and the continual state to becoming. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 183-192). New York: University Press of America.

Yalom, I. (1980). *Existential Psychotherapy*. New York: Basic Books.

β. Μεταφρασμένα Έργα

Abbadie, M. (1978). *Τα παιδιά από 4 ως 5 χρόνων στο νηπιαγωγείο*. (μτφρ. Γ. Κρασανάκης – Μ. Βάμβουκας), Αθήνα: Δίπτυχο.

Allard, G. & Leffort, P. (1989). *Η Μάσκα*. (μτφρ. Χ. Ζήση), Αθήνα: Χατζηνικολή.

Argyle, M. & Trower, P. (1981). *Πρόσωπο με πρόσωπο. Τρόποι επικοινωνίας*. (μτφρ. Μ. Σόλμαν), Αθήνα: Ψυχογιός.

Αρτώ, Α. (1992). *Το θέατρο και το είδωλό του*. (μτφρ. Π. Μάτεσις), Αθήνα: Δωδώνη.

Baron-Cohen, D. (2004). Ο διεθνής οργανισμός IDEA: νέες ιδέες και νέα μέλη. *Εκπαίδευση & Θέατρο*, 5, 27-31.

Beauchamp, H. (1998). *Τα παιδιά και το Δραματικό Παιχνίδι. Εξοικείωση με το Θέατρο*. (μτφρ. Ε. Γιανίτσκα), Αθήνα: Τυπωθήτω.

Βίννικοτ, Ντ. (1979). *Το παιχνίδι, το παιδί και η πραγματικότητα*, (μτφρ. Α. Γιαννακούλας), Αθήνα: Καστανιώτης.

Boal, J. (2003). Το θέατρο του καταπιεσμένου. Στο Ν. Γκόβας (επιμ.), *Το θέατρο στην Εκπαίδευση. 'Χτίζοντας Γέφυρες'* (σσ. 208-215). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Borhes, J-L. (1978). *Το Βιβλίο των Φανταστικών Όντων*. (μτφρ. Γ. Βέης), Αθήνα: Libro.

Broström, S. (2001). Οι νηπιαγωγοί και τα πεντάχρονα παιδιά παίζουν μαζί. Στο Σ. Αυγητίδου (επιμ.), *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις* (σσ. 271-299). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Bruner, J. (2007). *Ο Πολιτισμός της Εκπαίδευσης*. (μτφρ. Α. Βουγιούκα), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βυγκότσκι, Λ. (1993). *Σκέψη και Γλώσσα*. (μτφρ. Α. Ρόδη), Αθήνα: Γνώση.
Cummins, J. (1999). *Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση*. (μτφρ. Σ. Αργύρη), Αθήνα: Gutenberg.

Deldime, R. (1996). *Θέατρο για την παιδική και νεανική ηλικία*. (μτφρ. Θ. Γραμματάς), Αθήνα: Τυπωθήτω.

Dewey, J. (1934a). *Πώς Σκεπτόμεθα*. (μτφρ. Γ. Κατσάμας), Αθήναι: Γ. Σ. Κατσάμας.

Elam, K. (2001). *Η σημειωτική θεάτρου και δράματος*. (μτφρ. Κ. Διαμαντάκου), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Έσσλιν, Μ. (2005). *Μπρεχτ. Ο άνθρωπος και το έργο του*. (αποδ. Φ. Κονδύλης), Αθήνα: Δωδώνη.

Faure, G. & Lascar, S. (1988). *Το Θεατρικό Παιχνίδι*, (μτφρ. Α. Στρουμπούλη), Αθήνα: Gutenberg.

Flitner, A. (1974). *Παιγνίδι - Μάθησις. Πράξη και ερμηνεία του παιδικού παιγνιδιού*. (μτφρ. Δ. Καραγιαννίδη), Αθήνα: Ιω. Καμπανάς.

Freire, P. (1977). *Η αγωγή του καταπιεζόμενου*, (μτφρ. Γ. Κρητικός), Αθήνα: Κέδρος.

Freire, P. (2006). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν*. (μτφρ. Μ. Νταμπαράκης), Αθήνα: Επίκεντρο.

Furth, H. G. & Kane, S. R. (2001). Τα παιδιά δομούν την κοινωνία: Μια νέα προοπτική στο παιδικό παιχνίδι. Στο Σ. Αυγητίδου (επιμ.), *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές* προσεγγίσεις. (σσ. 113-157). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Garvey, C. (1990). *Το Παιχνίδι. Η επίδρασή του στην εξέλιξη του παιδιού*. (μτφρ. Σ. Σταυροπούλου), Αθήνα: Κουτσουμπός.

Goffman, E. (1996). *Συναντήσεις. Δύο μελέτες στην κοινωνιολογία της αλληλεπίδρασης*. (μτφρ. Δ. Μακρυνιώτη), Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Gouhier, H. (1991). *Το Θέατρο και η Ύπαρξη*. (μτφρ. Χ. Μπακονικόλα- Γεωργοπούλου), Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Γκροτόφσκι, Γ. (1982). *Για ένα Φτωχό Θέατρο*. (μτφρ. Φ. Κονδύλης, Μ. Γαΐτη- Βορρέ), Αθήνα: Θεωρία.

Hännikäinen, M. (2001). Οι αρχές του συλλογικού παιχνιδιού των ρόλων στον παιδικό σταθμό. Η προσέγγιση του παιχνιδιού ως συστήματος δραστηριότητας. Στο Σ. Αυγητίδου (επιμ.), *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις* (σσ. 229-245). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Hargreaves, A. & Fullan, M. G. (επιμ.), (1993). *Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών*. (μτφρ. Π. Χατζηπαντελή), Αθήνα: Πατάκης.

Hargreaves, A. (1993). *Νοοτροπίες των εκπαιδευτικών: Ένας στόχος αλλαγής*. Στο A. Hargreaves & M. G. Fullan (επιμ.), *Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών* (σσ. 329-365). (μτφρ. Π. Χατζηπαντελή), Αθήνα: Πατάκης.

Huizinga, J. (1989). *Ο άνθρωπος και το παιχνίδι*. (μτφρ. Σ. Ροζάνης, Γ. Λικιαρδόπουλος), Αθήνα: Γνώση.

James, A. (2001). Παίζοντας και μαθαίνοντας. Στο Σ. Αυγητίδου (επιμ.), *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές* προσεγγίσεις (σσ. 55-111). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Καλλέργης, Λ. (1986). Πρόλογος. Άντον Παύλοβιτς Τσέχωφ. Ο συγγραφέας και το έργο του. Μια σκιαγραφία. Στο Α. Τσέχωφ. (1986). *Ο Γλάρος - Θείος Βάνιας - Πρόταση Γάμου - Η αρκούδα.* (μτφρ. Λ. Καλλέργης), (τομ. Α΄). (σσ. 11-25), Αθήνα: Δωδώνη.

Kempe, A. (επιμ.), (2005). *Εκπαιδευτικό δράμα και ειδικές ανάγκες. Ένα εγχειρίδιο για δασκάλους σε γενικά και ειδικά σχολεία*. (μτφρ. Α. Βεργιοπούλου), Αθήνα: Πατάκης.

Μόφιτ, Ντ. (επιμ.), (2003). *Ανάμεσα σε Δύο Σιωπές. Συζητώντας με τον Πήτερ Μπρουκ*. (μτφρ. Ν. Χατζόπουλος), Αθήνα: ΚΟΑΝ.

Μπρεχτ, Μπ. (1977). *Ο Μπρεχτ ερμηνεύει Μπρεχτ*. (μτφρ. Α. Βερυκοκάκη), Αθήνα: Νέα Σύνορα.

Μπρεχτ, Μπ. (1979). Μικρό Όργανο για το Θέατρο. Στο *Από τον Αριστοτέλη στον Μπρεχτ*. (μτφρ. Α. Βερυκοκάκη), Αθήνα: Κάλβος.

Μπρεχτ, Μπ. (2000). *Οι Διάλογοι από την αγορά χαλκού*. (μτφρ. Α. Γλυτζουρής - Θ. Σαρηγιάννη), Αθήνα – Γιάννινα: Δωδώνη.

Μπρουκ, Π. (1976). *Η Σκηνή χωρίς Όρια*. (μτφρ. Μ-Π. Παπαρά), Θεσσαλονίκη: Εγνατία.

Μπρουκ, Π. (1998). *Η ανοιχτή πόρτα. Σκέψεις πάνω στην τέχνη και την πρακτική του* θεάτρου. (μτφρ. Μ. Φραγκουλάκη), Αθήνα: ΚΟΑΝ.

Μπρουκ, Π. (1999). *Ένας Άλλος Κόσμος: Σαράντα χρόνια θεατρικής αναζήτησης 1947-1987*. (μτφρ. Ε. Καραμπέτσου), Αθήνα: Εστία.

Ντορτ, Μπ. (1975). *Ανάγνωση του* Μπρεχτ. (μτφρ. Α. Φραγκουδάκη), Αθήνα: Κέδρος.

Pavis, P. (2006). *Λεξικό του Θεάτρου*. (εποπ. Κ. Γεωργουσόπουλος, μτφρ. Α. Στρουμπούλη), Αθήνα: Gutenberg.

Unamuno, de M. (1993). *Το τραγικό αίσθημα της ζωής*. (μτφρ. Η. Π. Νικολούδης), Αθήνα: Printa.

Vygotsky, L. S. (1997). *Νους στην Κοινωνία*. (μτφρ. Α. Μπίμπου, Στ. Βοσνιάδου), Αθήνα: Gutenberg.

Willke, H. (1996). *Εισαγωγή στη συστημική θεωρία*. (μτφρ. Ν. Λιβός), Αθήνα: Κριτική.

Wood, E. & Bennett, N. (2001). Οι θεωρίες των εκπαιδευτικών για το παιχνίδι. Κονστρουκτιβισμός ή κοινωνικός κονστρουκτιβισμός; Στο Σ. Αυγητίδου (επιμ.), *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές* προσεγγίσεις. (σσ. 301-328). Αθήνα: Τυπωθήτω.

γ. Ελληνική

Άλκηστις, (2008). *Μαύρη αγελάδα, άσπρη αγελάδα. Δραματική τέχνη στην εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα.* Αθήνα: Τόπος.

Αυγητίδου, Σ. (επιμ.), (2001). *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Βαλαβάνη, Ν. (2004). Θέατρο συμμέτοχο στις διαδικασίες της κοινωνικής αλλαγής. Η οργανωτική λειτουργία των διδακτικών θεατρικών έργων του Μπρεχτ. Στο Ν. Βαλαβάνη (επιμ.), *Μπέρτολτ Μπρεχτ, Κριτικές Προσεγγίσεις* (σσ. 441-502). Αθήνα: Πολύτροπον.

Γέρου, Θ. (1984). *Το συμβολικό παιχνίδι. Βάση και αφετηρία καλλιτεχνικής δραστηριότητας στο σχολείο*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Γραμματάς, Θ. (1997). *Θεατρική Παιδεία και Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών*. Τυπωθήτω, Αθήνα.

Γραμματάς, Θ. (1999a). *Fantasyland. Θέατρο για παιδικό και νεανικό κοινό*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Γραμματάς, Θ. (1999b). *Διδακτική του Θεάτρου*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Γραμματάς, Θ. (2003). *Θέατρο και Παιδεία*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Γραμματάς, Θ. (2004). *Το Θέατρο στο Σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής*. Αθήνα: Ατραπός.

Γραμματάς, Θ. (2007). *Η σχολική θεατρική παράσταση. Οδηγός για εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Ατραπός.

Γραμματάς, Θ. & Μουδατσάκις, Τ. (2008). *Θέατρο και πολιτισμός στο σχολείο για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.* Ρέθυμνο: Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.

Γραμματάς, Θ. (επιμ.). (2010). *Στη Χώρα του Τοτώρα. Θέατρο για Ανήλικους Θεατές*. Αθήνα: Πατάκης.

Γρόλλιος, Γ. (2005). *Ο Paulo Freire και το αναλυτικό πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Δερμιτζάκης, Μπ. (2000). *Αφηγηματικές Τεχνικές. Ελληνική πεζογραφία και δραματουργία*. Αθήνα: Gutenberg.

Κακούρη, Κ. Ι. ([1946] 1998). *Προαισθητικές μορφές θεάτρου*. Αθήνα: Εστία.

Καραντινός, Σ. (1949). *Περί Θεάτρου*. Αθήνα.

Καστοριάδης, Κ. (1978). *Η φαντασιακή θέσμιση της κοινωνίας*. Αθήνα: Ράππας.

Κοντογιάννη, Α. (χ.χ.). *Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση ως Παράγοντας Ανάπτυξης της Κοινωνικής Ικανότητας του Παιδιού με Νοητική Καθυστέρηση*. Διδακτορική Διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή. Αθήνα.

Κοσμόπουλος, Α. (1995). *Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του Προσώπου.* Αθήνα: Γρηγόρης.

Κουδιγκέλη, Φ. (2004). *Θεατρικό παιχνίδι και αντιμετώπιση αγχογόνων καταστάσεων σε παιδιά σχολικής ηλικίας*. Μεταπτυχιακή Εργασία. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,

Φιλοσοφική Σχολή. Αθήνα.

Κουντουράς, Μ. (1985). *Κλείστε τα σχολειά* (Εκπαιδευτικά άπαντα). (επιμ. - σχολ. Αλ. Δημαράς), (τομ. Α΄, Β΄). Αθήνα: Γνώση.

Κουρετζής, Λ. (1991). *Το Θεατρικό Παιχνίδι: Παιδαγωγική θεωρία, πρακτική και θεατρολογική προσέγγιση*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Κουρετζής, Λ. (2008). *Το Θεατρικό Παιχνίδι και οι διαστάσεις του*. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Κρασανάκης, Γ. (1991). Παιδαγωγική - Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια Λεξικό. (τομ. 6ος). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 3581-3582.

Λιαντίνης, Δ. (1992). *Τα Ελληνικά*. Αθήνα: Βιβλιογονία.

Μάρκαρης, Π. (1982). *Ο Μπρεχτ και ο διαλεκτικός λόγος*. Αθήνα: Ιθάκη.

Μαρούδας, Η. (2002). *Το θεατρικό παιχνίδι και η επίδρασή του στη βελτίωση των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών στο δημοτικό σχολείο: Μια μελέτη περίπτωσης*. Μεταπτυχιακή Εργασία. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Φλώρινα.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. (1998a). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας. Στρατηγικές Διδασκαλίας. Η κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη*. (τομ. Β΄). Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. (1998b). *Η σχολική τάξη. Χώρος, ομάδα, πειθαρχία, μέθοδος*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2002). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση: Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μουδατσάκις, Τ. (1994). *Η Θεωρία του Δράματος στη σχολική πράξη - Το Θεατρικό Παιχνίδι. Η Δραματοποίηση*. Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Μουδατσάκις, Τ. (2005). *Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση. Από τον Stanislavsky, τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο*. Αθήνα: Εξάντας.

Μουρέλος, Γ. (χ.χ.). *Μεταμορφώσεις του χρόνου*. Θεσσαλονίκη: Κωνσταντινίδης.

Μπάκας, Κ. (1987). Οι ανεπαίσθητες αλλαγές των ποιητικών σκιών. *Διαβάζω*, 169, 38-41.

Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου, Χ. (1991). Εισαγωγικό Σημείωμα. Στο Η. Gouhier. *Το Θέατρο και η Ύπαρξη*. (μτφρ. Χ. Μπακονικόλα- Γεωργοπούλου), Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου, Χ. (1993). *Miguel de Unamuno. Μια ιστορική κατάθεση του μύχιου*. Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου, Χ. (1998). *Η τέχνη του Θεάτρου.* Αθήνα: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς – Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μπακονικόλα, Χ. (2002). *Η θεατρική σχολική δημιουργία.* Αθήνα: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών.

Παπαδόπουλος, Σ. (1998). Το Θεατρικό Παιχνίδι. Διαστάσεις και δυναμική. *Σχολείο και Ζωή,* 2, 88-96.

Παπαδόπουλος, Σ. (2004a). *Η διδακτική αξιοποίηση της δραματοποίησης στο μάθημα της Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο*. Διδακτορική Διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή. Αθήνα.

Παπαδόπουλος, Σ. (2004b). Δραματοποίηση: Η δημιουργική και στοχαστική ματιά στα λογοτεχνικά κείμενα. Στο Ν. Γκόβας (επιμ.), *Δημιουργικότητα και Μεταμορφώσεις* (σσ. 154-158). Αθήνα: Πανελλήνιο Δίκτυο Εκπαιδευτικών για το Θέατρο στην Εκπαίδευση.

Παπαδόπουλος, Σ. (2005a). Η Δραματοποίηση και η ανάπτυξη της δημιουργικής και κριτικής σκέψης. Στα Πρακτικά *Κριτική, Δημιουργική, Διαλεκτική Σκέψη στην Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη*. Ιστοσελίδα: www.elliepek.gr. Αθήνα: Ελληνικό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ).

Παπαδόπουλος, Σ. (2005b). Η Δραματοποίηση στην Εκπαίδευση: Πεδίο Συνάντησης Τέχνης και Επιστήμης. Στα Πρακτικά διεθνούς διεπιστημονικού συνεδρίου: *Επιστήμη και Τέχνη* (τομ. Γ΄). (σσ. 129-131). Αθήνα: Ένωση Ελλήνων Φυσικών.

Παπαδόπουλος, Σ. (2005c). Αξίες και σύγχρονο σχολείο: Το Παιχνίδι του Ρόλου. Διαδικασία διαπραγμάτευσης της κοινωνικής πραγματικότητας. Στο Α. Τριλιανός & Ι. Καράμηνας (επιμ.), *Μάθηση και Διδασκαλία στην κοινωνία της Γνώσης* (τομ. Α΄). (σσ. 104-110). Αθήνα: Κέντρο Έρευνας Επιστήμης και Εκπαίδευσης.

Παπαδόπουλος, Σ. (2006a). Το θαυμαστό ταξίδι στον κόσμο του εγωιστή γίγαντα. Μια γλωσσική διερεύνηση σε δραματικό περιβάλλον. Στο Μ. Γιαννούλη, κ.ά. (επιμ.), *Θέατρο στην Εκπαίδευση: Δημιουργώντας νέους ρόλους στον 21^{ο} αιώνα* (σσ. 380-387). Αθήνα: Πανελλήνιο Δίκτυο Εκπαιδευτικών για το Θέατρο στην Εκπαίδευση.

Παπαδόπουλος, Σ. (2006b). Το θέατρο στην Εκπαίδευση και η Συνάντηση με τους 'Άλλους'. Στο Δ. Χατζηδήμου & Χ. Βιτσιλάκη (επιμ.), *Το σχολείο στην κοινωνία της πληροφορίας και της πολυπολιτισμικότητας* (σσ. 557-563). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Παπαδόπουλος, Σ. (2007a). *Με τη Γλώσσα του Θεάτρου. Η διερευνητική δραματοποίηση στη διδασκαλία της Γλώσσας*. Αθήνα: Κέδρος.

Παπαδόπουλος, Σ. (2007b). Η Έρευνα Δράσης και η αξιοποίηση της Διερευνητικής Δραματοποίησης στο μάθημα της Γλώσσας. Στο Δ. Χατζηδήμου κ.ά. (επιμ.), *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα* (σσ. 591-601). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Παπαδόπουλος, Σ. (2007c). Η Διερευνητική Δραματοποίηση και η Διαθεματική Προσέγγιση των Μαθηματικών. *Νέα Παιδεία,* 122, 118-126.

Παπαδόπουλος, Σ. (2009a). Ο Bertolt Brecht και το θέατρο για παιδιά και νέους: Αυτός που λέει Ναι και αυτός που λέει Όχι. Στα Πρακτικά *Forum Νέων Επιστημόνων*. Ιστοσελίδα: www. uoa.gr/ptde. Αθήνα: Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών.

Παπαδόπουλος, Σ. (2009b). Η θεατρική παιδεία ως μέσο επαγγελματικής ανάπτυξης των μετεκπαιδευόμενων στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης: Εμπειρική έρευνα. Στο Ε. Ταρατόρη (επιμ.), *Διδασκαλεία: παρελθόν, παρόν, μέλλον* (σσ. 83-98). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Παπάς, Α. Ε. (χ.χ.). *Σύγχρονη Θεωρία και Πράξη της Παιδείας*. (τομ. Α΄). Αθήνα: Δελφοί.

Περέλη-Κοντογιάννη, Ρ. (1985). *Η μάσκα και το πρόσωπο*. Αθήνα: Θεωρία.

Πετρογιάννης, Κ. (2003). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: οικοσυστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Πεφάνης, Γ. Π. (1991). *Το Θεατρικό. Σκιαγράφηση μιας Φαινομενολογικής Θεατρολογίας*. Αθήνα: Δωδώνη.

Πούχνερ, Β. (1997). *Κείμενα και αντικείμενα. Δέκα θεατρολογικά μελετήματα*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Πρακτικά από την τρίτη συνδιάσκεψη εκπαιδευτικών προγράμματος ‘Μελίνα - Εκπαίδευση και Πολιτισμός’ (22-24/6/2001), Αθήνα.

Σαρρής, Δ. (2002). Το θεατρικό παιχνίδι ως επικοινωνιακό διάμεσο στα βαρήκοα παιδιά: η διαμεσολαβητική λειτουργία του σωματικού σχήματος. *Επιστήμες της Αγωγής*, 3, 113-128.

Σαρρής, Δ. (2004). *Ο ρόλος του παραμυθιού και της μαριονέτας στην αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών: Γνωστική και Ψυχαναλυτική προσέγγιση*. Αθήνα: Άνθρωπος.

Σαρρής, Ν. (1995). *Εισαγωγή στην κοινωνιομετρία την ομαδική ψυχοθεραπεία και το ψυχόδραμα*. Αθήνα: Δανιάς.

Σταύρου, Λ. (επιμ.), (2003). *Εικόνα του σώματος και σωματικό σχήμα*. Αθήνα: Άνθρωπος.

Σταύρου, Π-Δ. (2003). Σωματικό σχήμα και εικόνα του σώματος. Στο Λ. Σταύρου (επιμ.), *Εικόνα του σώματος και σωματικό σχήμα* (σσ. 17-66). Αθήνα: Άνθρωπος.

Στεφανοπούλου, Μ. (1994). *Το θέατρο των πηγών και η νοσταλγία της καταγωγής. Γιέρζι Γκροτόφσκι – Εουτζένιο Μπάρμπα: Στο δρόμο της ουτοπίας*. Αθήνα: Πορεία.